

VOORE PÕHIKOOLI AINEKAVA

ÕPPEAINE	KIRJANDUS
ÕPPEAINE KIRJELDUS	2. ja 3. vanuseaste. Õpitulemused lugemises (5.–6. klass) <u>Õpilane loeb laste- ja noortekirjandusteoseid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, sealhulgas vähemalt kaheksa tervikteost.</u> (7.–9. klass) <u>Õpilane loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt kahteteist loetud tervikteost.</u> <u>tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust, väärtustab nii oma- kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust;</u> <u>eristab ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid.</u> Põhikooli kirjandusõpetuses loevad õpilased peamiselt ilukirjandusteoseid, mis aitavad mõista inimestevahelisi suhteid, kujundada väärtushoiakuid, arutleda ühiskondlike probleemide üle, kujundada lugemisharjumusi ning tugevdada sisemist motivatsiooni lugeda. Eelnevale lisaks on ehk kõige tähtsam see, et kirjandus aitab õpilasel mõista ja mõtestada iseennast, annab võimaluse leida oma hääl ja teha see kuuldavaks. Õpetaja saab kasutada: 1) kohustuslikku lugemist, mis pakub õpilastele kirjanduskogemuse ühisosa ja tähendab nihet nn tüvitekstide käsitlemise poole; 2) suunatud lugemist, mis lähtub õpetaja antud soovitustest ja põhjendatud valikutest ning arvestab ka õpilaste võimeid ja huvisid; 3) vabalugemist, mis annab õpilasele vaba voli valida õppeprotsessi käigus eakohaseid raamatuid mõttestatult ja huvipõhiselt, selleks et rahuldada oma lugemisvajadust. Põhikoolis on kohustuslik lugeda igas klassis vähemalt neli tervikteost. Lugeda tuleks erinevaid žanre.

	II kooliastmes kuuluvad olulise lugemisvara hulka Eno Raua „Kalevipoja“ adaptatsioon, Eduard Bornhöhe „Tasuja“, Jaan Krossi „Mardileib“, Friedrich Reinhold Kreutzwaldi „Eesti rahva ennemuistsed jutud“ või muud eesti muinasjutu- või muistendikogumikud. III kooliastmes kuuluvad olulise lugemisvara hulka August Kitzbergi „Libahunt“, Eduard Vilde „Pisuhänd“, Oskar Lutsu „Kevade“, Anton Hansen Tammsaare „Kõrboja peremees“ ja Andrus Kiviräha „Rehepapp“. Eesti luule esindusautorid põhikoolis on Lydia Koidula, Juhan Liiv, Marie Under, Hando Runnel ja Leelo Tungal, kuid klassikute kõrval ei tohi mööda vaadata ka 21. sajandi kodumaiste luuletajate loomingust. Lugemisvilumuse arendamine. Keel – lugeja suudab teksti sõnadest, lausetest ja stiilist aru saada. Kiirus – lugeja valib sobiva tempo ja loeb ladusalt, sest ta ei pea dešifreerima üksikuid sõnu. Tähelepanu – lugeja tähelepanu jaotub ratsionaalselt, ta keskendub olulisele. Eesmärk – lugeja on teadlik lugemise eesmärgist, suudab vajadusel eesmäärke muuta. Sisu – lugeja suudab teksti mõista, sünteesib uut varasemate teadmistega, suudab loetu põhjal vastata küsimustele ja lahendada ülesandeid. Tundmatud sõnad – lugeja teab või oletab sõnade tähendusi, ei ignoreeri tundmatuid sõnu ja kasutab sõnaraamatut, et kontrollida täpset tähendust. Ennustamine – lugeja ennustab loo käiku, mõtleb ette ja püstitab hüpoteese. Taustteave – lugeja kasutab taustteadmisi teksti mõistmiseks ja teksti väärtuse hindamiseks. Motivatsioon – tekst pakub lugejale huvi, on jõukohane.
--	---

Strateegiad – lugeja kasutab eri tekstide ja ülesannete puhul erinevaid lugemisvõtteid.

Õpitulemused proosatekstide käsitlemises (5.–6. klass)

Õpilane nimetab teose teema, arutleb tegelastega seotud probleemide ja väärtushoiakute üle, sõnastab teose peamõtte;

iseloostab ja võrdleb tegelasi, kirjeldab nendevahelisi suhteid ja hindab tegelaste käitumist;

järjestab loo sündmused ning põhjendab toimumisaja ja -koha valikut.

(7.–9. klass)

Õpilane nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte;

teeb kokkuvõtte teose süžest, põhjendab loo tegevusaja ja -koha valikut, iseloostab ja võrdleb tegelasi, analüüsib tegelastevahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid;

analüüsib kirjandusteose vormivõtteid ja kompositsiooni, seostab neid teose sisuga.

Õpitulemused sõnavaratöös ja kirjandusmõistete omandamises

(5.–6. klass)

Õpilane rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite kohta;

kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.

(7.–9. klass)

Õpilane rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta;

kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.

II kooliastmes peab õpilane oskama seletada ja tekstianalüüsis kasutada järgmisi mõisteid: ajalooline jutustus, epiteet, ilukirjandus, kõnekäänd, luule, metafoor, muinasjutt, muistend, mõistatus, näidend, proosa, pärimus, seiklusjutt, valm, vanasõna, võrdlus. **III kooliastmes** on kohustuslik tunda järgmisi mõisteid: algriim, arvustus, ballaad, biograafia, draama, dramaatika, eepika, eepos, haiku, isikustamine, jutustus, komöödia, kordus, kõnekäänd, lõppriim, lüürika, metafoor, muinasjutt, muistend, mõistatus, müüt, novell, ood, parallelism, regivärss, reisikiri, romaan, siire, sonett, žanr, tragöödia, vabavärss, vanasõna

Suulised tegevused

Õpitulemused (5.–6. klass).

Õpilane osaleb arutelus, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valib kirjandusteosest rääkides tekstist sobivaid näiteid, teeb koostööd;

esitab (peast) luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust;

mõtestab lahti esitatud teksti tähendused, annab tagasisidet enda ja teiste esitusele;

jutustab mõttelt sidusa tervikliku ülesehitusega selgelt sõnastatud loo, tugineb kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale;

jutustab tekstilähedaselt või kokkuvõtvalt kavapunktide järgi, märksõnade abil või piltteksti põhjal.

(7.–9. klass)

Õpilane osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd;

koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara;

esitab (peast) luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust.

	Õpitulemused teabetekstide vallas 5.–6. klass Õpilane loeb kirjandusvaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, kasutab teabe hankimiseks sobivaid allikaid ja keskkondi; kasutab otstarbekalt eri allikatest ja keskkondadest hangitud teavet, eristab oma ja laenatud teksti, nimetab ja märgib kasutatud allikad; 7.–9. klassi õpilane loeb kultuurivaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid; III kooliastme õpilane tegeleb kirjandustundides ka metatekstidega, sealhulgas aime- ja meediatekstidega, mis on seotud kirjanike ja teiste kultuurilooliselt tähenduslike isikutega (nt elulugu, intervjuu, isikuartikkel) või mis vahendavad kirjandusteoste ning nende põhjal valminud filmi- ja teatrilavastuste kohta arvustavaid seisukohti (nt arvustus, blogi, soovitus). Kultuuri- ja kirjandusloolised tekstid avavad autori ja ajastuga seotud asjaolusid, aitavad mõista ühiskondlikku konteksti, kujundavad ajaloo- ja kultuuriteadvust.
--	--

KIRJANDUS 5.KLASS

Õpitulemused	Õpisisu
Tunneb kirjanduse põhiliike. Oskab kaaslastega arutleda ja kaaslast kuulata. Oskab kirjutada lühikest omaloomingulist teksti. Oskab leida infot teatmeteosest ja internetist. Oskab võrrelda ilukirjanduslikku ja teabeteksti.	Lugeda on huvitav. Ilu- ja teabekirjandus. Proosa.
Tunneb mõisteid „riim” ja „värss”, „salm”, „rütm”. Oskab leida näitest luule tunnuseid. Oskab teksti kavastada. Oskab luuletust peast esitada.	Luule. Legend.

Teab, mis on teksti ümberjutustamine ja, mis on teksti kokkuvõtmine. Oskab loetut ja kuuldut ümber jutustada ja kokku võtta. Oskab lugu eri moodi ümber jutustada. Oskab tekstist tähtsama info üles leida. Oskab tekstistfakte leida.	Lugemine . Ümberjutustamine.
Tunneb rahvaluule põhimõisteid ja liigitust. Oskab nimetada muinasjutu tunnuseid. Oskab kuulata kaaslaste muinasjuttu ja selle kohta küsimusi esitada. Oskab peast muinasjuttu jutustada. Teab mõisteid „muinasjutt“, „rahvajutt“, „loomajutt“, „fantaasiajutt“. Oskab arutleda tegelase käitumise üle, seda hinnata.	Mis on rahvaluule?
Tunneb mõisteid: muistend, pajatus, naljand, anekdoot, regivärsiline rahvalaul, riimiline rahvalaul. Oskab peast anekdooti rääkida. Oskab nimetada muistendeid ja rahvalaule.	Muistend. Pajatus. Naljand. Anekdoot.
Oskab võrrelda tänapäeva rahvaluulet traditsioonilise rahvaluulega. Teab tänapäeva rahvaluule liigitust. Oskab tänapäeva rahvaluule kohta oma elust näiteid tuua. Oskab selgitada lihtsamaid metafoore ja fraseologisme.	Tänapäeva rahvaluule.
Oskab nimetada eesti rahvakalendri tähtpäevi mihkclipäevast kadripäevani. Teab rahvakalendri tähtpäevade traditsioone. Oskab võrrelda tähtpäevade traditsioonilist ja tänapäevast kombestikku. Oskab jutustada oma kogemustest seoses rahvakalendri tähtpäevadega.	Rahvakalender. Mihkclipäev. Hingedepäev. Mardipäev. Kadripäev.
Oskab kirjutada eri liiki lühikesi tarbetekste (menüü, kutse, postkaart). Oskab arutleda rühmas.	Jõulud ja näärid. Tarbetekst.

Oskab luuletust korrektselt vormistada ja kujundada A4 paberile.	
Oskab arutleda, kuulab kaaslaste arvamust ja avaldab enda oma. Oskab ilukirjandusteksti argikeelde tõlkida. Oskab katkendi sündmustikku õigesti järjestada. Oskab leida märksõna Wikipediast ja eesti entsüklopeediast.	Kodumaa ja rahvas.
Teab mõisteid: kodulugu, sugupuu, perearhiiv. Oskab koguda andmeid enda sugupuu tegemiseks ja sugupuud joonistada. Oskab kirjutada pildiallkirja korrektse lausena. Oskab võrrelda oma ja vanavanemate lapsepõlve. Oskab võrrelda digi- ja tavafotosid. Oskab ilmekalt luuletust lugeda.	Kodulugu ja sugupuu.
Oskab loetu põhjal edasi mõtiskleda. Oskab tegelast iseloomustada ja kirjeldada. Eristab jutustavat, kirjeldavat ja arutlevat teksti. Oskab argikeelt ja kirjakeelt eristada ja argikeelse teksti kirjakeelseks muuta. Oskab jutustada erineval hääletoonil ja viisil. Teab, mis on väärtushinnang ja oskab nimetada väärtusi.	Mida tähendab keelt osata? Kõnelemine. Argikeel. Kirjakeel.
Oskab kavapunkti liitlauseks teha. Oskab teksti kohta küsimusi esitada. Oskab koostada eeskava. Teab ja tunneb infoallikaid, kust leida infot kirjaniku kohta. Oskab leida tekstist murde tunnuseid ja suudab teksti kirjakeelde tõlkida.	Esinemine. Eeskava. Murdetekst.
Oskab teksti katkendi lavastada. Oskab luuletust erineval hääletoonil ja viisil esitada. Oskab kaaslaste ja enda esitust hinnata. Oskab kirjutada mudelluuletust.	Etlemine. Lavastamine. Mudelluuletus.
Oskab teabeteksti lugeda ja sellest aru saada. Teab saviraamatute ja paberi ajalugu.	Savisse kirjutatud raamatud. Papüürus, vahatahvel ja pärgament.

Oskab maakaardil näidata paberi sünniga seotud kohti. Oskab pilti tekstina esitada ja vastupidi.	
Oskab paberraamatuid ja e-raamatuid võrrelda. Oskab kauni käekirjaga luuletust ümber kirjutada ja kujundada. Tunneb trükkimise ja koolikirjutamise ajalugu. Oskab teksti põhjal karakteri kohta järeldusi teha. Oskab leida veebilehelt infot. Mõistab aimeteksti ja oskab sealt infot leida.	Raamat kui kunstiteos. Igaühele kättesaadav raamat. Trükikunsti sünn. Aimetekst. E-raamat.
Teab raamatute ajaloost. Oskab filmi ja kirjandusteost võrrelda. Oskab veebilehelt infot leida. Oskab luuletuse sisu mõista ja tõlgendada.	Raamatute suur võim. Film. Kirjandusteos. Luuletus.
Oskab nimetada eesti rahvakalendri tähtpäevi ja teab nende kombeid. Oskab koos kaaslastega ettekannet teha.	Rahvakalender küünlast jaanini.

KIRJANDUS 6.KLASS

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
1) loeb laste- ja noortekirjandusteoseid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, sealhulgas vähemalt neli tervikteost; 2) loeb ladusalt ja mõtestatult eri žanris luule-, proosa- ja draamatekste, kasutab õpetaja juhendamisel põhilisi lugemisvõtteid ja -viise, jälgib ja hindab oma lugemist; 3) tutvustab loetud raamatut ja selle autorit ning jagab oma lugemiskogemust; 4) loeb kirjandusvaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, kasutab teabe hankimiseks sobivaid allikaid ja keskkondi; 5) kasutab otstarbekalt eri allikatest ja keskkondadest hangitud teavet, eristab oma ja laenatud teksti, nimetab ja märgib kasutatud allikad; 6) väärtustab nii paikkondlikku kui ka kogu Eestit ühendavat eripärast paljutahulist kultuuri;	Teosed, mida lugeda. Sõnad teevad teksti. Erinevate tekstide lugemine Vabalugemine. Jutustamine.Tervikteose vastamine. Raamatukogutund. Kohalik kultuuriajalugu meil, piirkonnas.

7) õpib tundma kultuuri eri ilminguid, sealhulgas teatri- ja filmikunsti, pärimus- ja muuseumikultuuri; 8) eristab ilukirjanduse ja rahvaluule põhiliike ning olulisemaid žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid; 9) nimetab luuletuse teema ja kirjeldab selle meeleolu, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust; 10) koostab proosa- või draamateksti kohta kava küsimuste, väidete või märksõnadena, kirjutab kokkuvõtte; 11) nimetab teose teema, arutleb tegelastega seotud probleemide ja väärtushoiakute üle, sõnastab teose peamõtte; 12) iseloomustab ja võrdleb tegelasi, kirjeldab nendevahelisi suhteid ja hindab tegelaste käitumist; 13) järjestab loo sündmused ning põhjendab toimumisaja ja -koha valikut; 14) rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite kohta; 15) kirjutab eri žanris omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid ja jutustavaid tekste; 16) osaleb arutelus, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valib kirjandusteosest rääkides tekstist sobivaid näiteid, teeb koostööd; 17) esitab (peast) luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust; 18) mõtestab lahti esitatud teksti tähendused, annab tagasisidet enda ja teiste esitusele; 19) jutustab mõttelt sidusa tervikliku ülesehitusega selgelt sõnastatud loo, tugineb kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale; 20) jutustab tekstilähedaselt või kokkuvõtvalt kavapunktide järgi, märksõnade abil või piltteksti põhjal;	Rahvaluule Töö luulekoguga Tervikteose vastamine Sõnavara rikkus Loovtöö Deklameerimine Suunatud lugemine Tervikteose vastamine
--	---

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
1) loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost; 2) loeb latusalt ja mõtestatult, kasutab iseseisvalt lugemise eesmärgist ja teksti liigist lähtuvaid lugemisviise ja -mudeleid, hindab oma lugemisoskust ning juhib oma lugemisprotsessi; 3) loeb kultuurivaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid; 4) tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust, väärtustab nii oma- kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust; 5) selgitab pärimuse olemust, toob näiteid mineviku ja tänapäeva pärimuskultuurist ning oma kodukohast; 6) kasutab rahvaluule elemente suulises ja kirjalikus tekstiloomes; 7) eristab ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid; 8) leiab endale sobivat lugemisvara, põhjendab oma valikut, tutvustab loetud raamatut ja selle autorit, jagab oma lugemiskogemusi; 9) toob esile luuletuse temaatilisi ja lüürilisi erijooni, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust ja avab selle tähendusi; 10) nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte; 11) teeb kokkuvõtte teose süžest, põhjendab loo tegevusaja ja -koha valikut, iseloomustab ja võrdleb tegelasi, analüüsib tegelastevahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid;	Raamatud meie ümber. Tund raamatukogus. Erinevad tekstid. Ilukirjandus, meedia, teaduskirjandus. Inimese elulugu kui kirjandus. Üks teos kellegi elust. Tervikteos. Inimese elu kui küsimärk. Elulugudest saab ajalugu. Oma kodukoha tähtsad isikud. Rahvaluule Ilukirjandus kui elamisõpetus Vabalugemine. Noorsookirjandus. Vabalt valitud tervikteos. Suunatud lugemine

12) analüüsib kirjandusteose vormivõtteid ja kompositsiooni, seostab neid teose sisuga; 13) rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta; 14) kirjeldab kirjandusteosele omast keelekasutusviisi, tunneb ära peamised kõne- ja lausekujud, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, kordus ja siire, tõlgendab kujundite tähendust ja rolli tekstis ning kasutab neid tekstiloomes; 15) võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi; 16) kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste; 17) hindab suulises ja kirjalikus väljenduses korrektset keelt ning järgib nii käsikirjaliste kui ka digitaalsete tekstide vormistatusnõudeid; 18) osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd; 19) koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara; 20) esitab (peast) luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust;	Kompositsioonigraafik Sõnavaratöö, sõnaveeb Töö kõnekujunditega. Tervikteose vastamine Loovülesanded Praktilised ülesanded digitaalsete tekstide vormistamisel Kirjanduslik kohus teksti põhjal. Suunatud lugemine Tervikteose vastamine
--	--

KIRJANDUS 8.KLASS

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
--------------	----------

1) loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost; 2) loeb ladusalt ja mõtestatult, kasutab iseseisvalt lugemise eesmärgist ja teksti liigist lähtuvaid lugemisviise ja -mudeleid, hindab oma lugemisoskust ning juhib oma lugemisprotsessi; 3) loeb kultuurivaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid; 4) tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust, väärtustab nii oma- kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust; 5) selgitab pärimuse olemust, toob näiteid mineviku ja tänapäeva pärimuskultuurist ning oma kodukohast; 6) kasutab rahvaluule elemente suulises ja kirjalikus tekstiloomes; 7) eristab ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid; 8) leiab endale sobivat lugemisvara, põhjendab oma valikut, tutvustab loetud raamatut ja selle autorit, jagab oma lugemiskogemusi; 9) toob esile luuletuse temaatilisi ja lüürilisi erijooni, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust ja avab selle tähendusi; 10) nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte; 11) teeb kokkuvõtte teose süžest, põhjendab loo tegusaja ja -koha valikut, iseloomustab ja võrdleb tegelasi, analüüsib tegelastevahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid; 12) analüüsib kirjandusteose vormivõtteid ja kompositsiooni, seostab neid teose sisuga;	Tervikteoste valik. Kohustuslik, suunatud ja vabalugemine Erinevate tekstide lugemine. Kirjandus kui kunst. A.de Saint-Exupery “Väike prints” Ilukirjandustekstide tunnused. Meediatekste kultuurivaldkonnast. Juttude võluvägi Rahvaluulest, selle kogumisest ja kogujatest. Linnalegendid Valiklugemine. Lüürika Kõnekujundid. Kirjandus aitab elada. J. D. Salinger “Kuristik rukkis”
--	---

13) rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta; 14) kirjeldab kirjandusteosele omast keelekasutusviisi, tunneb ära peamised kõne- ja lausekujundid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, kordus ja siire, tõlgendab kujundite tähendust ja rolli tekstis ning kasutab neid tekstiloomes; 15) võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi; 16) kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste; 17) hindab suulises ja kirjalikus väljenduses korrektset keelt ning järgib nii käsikirjaliste kui ka digitaalsete tekstide vormistusnõudeid; 18) osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd; 19) koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara; 20) esitab (peast) luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust; 21) kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.	Kõne- ja lausekujundid Tervikteose vastamine Loovülesanded Suunatud lugemine. Väitlus teksti põhjal. Ettekande tegemine Tervikteose vastamine Vabalugemine
--	---

KIRJANDUS 9.KLASS

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
--------------	----------

1) loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost; 2) loeb latusalt ja mõtestatult, kasutab iseseisvalt lugemise eesmärgist ja teksti liigist lähtuvaid lugemisviise ja -mudeleid, hindab oma lugemisoskust ning juhib oma lugemisprotsessi; 3) loeb kultuurivaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid; 4) tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust, väärtustab nii oma- kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust; 5) selgitab pärimuse olemust, toob näiteid mineviku ja tänapäeva pärimuskultuurist ning oma kodukohast; 6) kasutab rahvaluule elemente suulises ja kirjalikus tekstiloomes; 7) eristab ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid; 8) leiab endale sobivat lugemisvara, põhjendab oma valikut, tutvustab loetud raamatut ja selle autorit, jagab oma lugemiskogemusi; 9) toob esile luuletuse temaatilisi ja lüürilisi erijooni, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust ja avab selle tähendusi; 10) nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte; 11) teeb kokkuvõtte teose süžest, põhjendab loo tegevusaja ja -koha valikut, iseloomustab ja võrdleb tegelasi, analüüsib tegelastevahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid; 12) analüüsib kirjandusteose vormivõtteid ja kompositsiooni, seostab neid teose sisuga;	Nelja tervikteose valimine eesti kirjandusest, katkendite valimine nii eesti kui maailmakirjandusest. Kohustuslikust, suunatud ja vabalugemisest. Lugemistekstid eri žanridest. Loodususund. Meie esivanemate usund. Inimesekeskne suhtumine vs.looduskeskne suhtumine. Pärimus, kohalik ajalugu, seos meie esivanemate kultuuriga. Rahvaluule lähemas ja kaugemas mõistes. Vabalugemine Tervikteos Suunatud lugemine Keeleuuendus J. Aavik
--	---

13) rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta; 14) kirjeldab kirjandusteosele omast keelekasutusviisi, tunneb ära peamised kõne- ja lausekujundid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, kordus ja siire, tõlgendab kujundite tähendust ja rolli tekstis ning kasutab neid tekstiloomes; 15) võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi; 16) kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste; 17) hindab suulises ja kirjalikus väljenduses korrektset keelt ning järgib nii käsikirjaliste kui ka digitaalsete tekstide vormistusnõudeid; 18) osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd; 19) koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara; 20) esitab (peast) luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust; 21) kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.	Tervikteos A. H. Tammsaare „Kõrboja peremees“ Erinevad rollid, erinevad seisukohad, erinevad elud („Kõrboja peremehe“ põhjal) Tervikteos. Vabalugemine
--	---